

**СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФАКУЛЬТЕТ
АГРОТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

ПРОТОКОЛ № 4

Засідання робочої (проектної) групи в рамках «Проектування та оновлення
освітніх програм» зі спеціальності 242 «Туризм»
від 21.02.2022 р.

ПРИСУТНІ: *робоча (проектна) група спеціальності 242 «Туризм»* – Коваленко О. В. – голова засідання, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри екології та ботаніки (гарант програми); Онопрієнко В. П. доктор педагогічних наук, професор кафедри екології та ботаніки; Баштовий М. Г. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри екології та ботаніки; Михайліченко М. А. – кандидат історичних наук, старший викладач кафедри державно-правових дисциплін та українознавства; Хмелик А. С. - здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 242 «Туризм»;

стейкхолдери від академічної спільноти – Скляр В. Г. – доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри екології та ботаніки; Жатова Г. О. – кандидат сільськогосподарських наук, професор кафедри екології та ботаніки; Клименко Г. О. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри екології та ботаніки; Бондарева Л. М. – кандидат біологічних наук, доцент кафедри екології та ботаніки; Кравченко Н. В. – доктор сільськогосподарських наук, доцент кафедри біотехнології та фіто фармакології;

стейкхолдери від здобувачів першого рівня вищої освіти – здобувачі-бакалаври першого року навчання – Горбань Станіслав, Костюков Тарас, Терещенко Єлизавета, Шахбазова Фатіма, Оксененко Єлизавета, Сорокіна Марина, Будьоний Владислав;

стейкхолдери від роботодавців – Гладенко Ю. М. – радник з туризму патронатної служби голови Сумської ОДА; Коняєва М. М. – директор КЗ СОР «РЛП «Сеймський»; Закревська Тетяна Дмитрівна – головний спеціаліст відділу маркетингу, промоції та туризму Управління стратегічного розвитку міста Сумської міської ради; Яковенко О. В. – директор Гетьманського національного природного парку; Куц Світлана Володимирівна – директор туристичного агентства «Магазин палаючих путівок №2».

стейкхолдери від адміністрації СНАУ – доктор біологічних наук, професор, декан факультету агротехнологій та природокористування Коваленко І. М., кандидат сільськогосподарських наук, доцент, заступник декана з навчальної роботи факультету агротехнологій та природокористування Крючко Л. В.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Вступне слово доктора біологічних наук, професора, декана факультету агротехнологій та природокористування Коваленка І. М.
2. Сучасні вимоги до підготовки фахівців вищої освіти відповідно до Закону України «Про вищу освіту України» (Коваленко О. В.)

3. Системний підхід при підготовці фахівця першого рівня вищої освіти зі спеціальності 242 «Туризм» (Коняєва М.М.)
4. Значення неформального навчання та практичної підготовки для здобуття освітньої кваліфікації (Гладенко Ю.М.)
5. Обговорення з присутніми стейкхолдерами вимог виробництва до моделі фахівця зі спеціальності 242 «Туризм».
6. Ухвалення рішень щодо формування освітньо-професійної програми та нових навчальних планів зі спеціальності 242 «Туризм».

Скляр В.Г. наголосила, що відповідно до нового Закону України «Про вищу освіту України» заклади вищої освіти мають самостійно розробляти модель фахівця та розробляти навчальні плани на основі освітньо- професійних та освітньо-наукових програм зі спеціальності з урахуванням потреб і вимог стейкхолдерів. Нарада, яка проходить зараз, спрямована саме на реалізацію зазначеної вимоги.

Коваленко О. В. ознайомив присутніх з проектом моделі освітньо-професійної програми зі спеціальності 242 «Туризм», її структурно-логічною схемою, окрім того, висвітлив навчальні плани здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня.

Далі за планом засідання відбувся розгляд та обговорення всіх питань, які стосуються вимог до підготовки фахівців за спеціальністю 242 «Туризм» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, в якому приймали участь присутні на засіданні. Ретельно розглянуто проект освітньо-професійної програми спеціальності, навчальні плани та кожна дисципліна в них.

В ОБГОВОРЕННІ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ: Кубраков С. В., Гладенко Ю. М., Коняєва М. М., Жатова Г. О., Куц С. В., Баштовий М. Г., Горбань Станіслав.

Кубраков С. В. відзначив, що національний природний парк «Деснянсько-Старогутський» є об'єктом природно-заповідного фонду України загальнодержавного значення, рекреаційною, культурно-освітньою установою. Робота національного природного парку здійснюється за трьома основними напрямками: охорона та відтворення природних екосистем, науково-дослідна робота, освітня та рекреаційна діяльність. Забезпечення рекреації відбувається за активної участі фахівців-туристичної галузі. Залучатися до цієї роботи можуть студенти СНАУ. У подальшому при організації навчального процесу необхідно більшу увагу приділити оволодінню студентами знань з рекреалогії і екскурсології, а також із зеленого туризму. Виніс ініціативу включення до обов'язкових дисциплін ОПП ОК «Сільській та зелений туризм», тому як вона здатна забезпечити набуття здобувачами низки загальних та фахових компетентностей.

Гладенко Ю. М. приділив увагу практичній підготовці здобувачів освіти і зазначив, що комплекс знань, умінь та навичок для застосування в професійній діяльності у сфері екологічного, сільського, зеленого та міжнародного туризму передбачає застосування методологічних підходів, що базуються на широкому використанні практичних професійних навичок. Окрім того, доповідач зазначив, що

туристична діяльність має бути непорушно пов'язана з діяльністю об'єднаних територіальних громад у сфері дослідження і охорони пам'яток історії та культури, збереження культурного надбання рідного краю. Запропонував ввести до переліку обов'язкових ОК дисципліну «Історико-культурна діяльність в туризмі».

Коняєва М. М. звернула увагу на важливість оволодіння здобувачами освіти такими важливими предметами, як «Екологічний туризм», «Красназнавчо-туристична діяльність» та запропонувала більше долучати до викладання подібних дисциплін фахівців-практиків. Доповідач запропонувала використовувати РЛП «Сеймський» у якості бази для проведення як літніх навчальних практик, так і виробничих.

Жатова Г. О. зазначила, що такі фахові компетентності, як знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності, здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту – дуже важливі, тож в процесі навчання не останню роль треба відводити такій дисципліні, як «Інтернет-маркетинг та рекламна діяльність в туризмі» та додати її до обов'язкових освітніх компонентів.

Куц С. В. запропонувала щодо подальшого удосконалення якості освітнього процесу збільшити час на вивчення іноземної мови, додати ще одну іноземну мову, бо залучення до міжнародного туризму вимагає від сучасних фахівців з туризму спілкування та підготовки документації іноземною мовою.

Хмелик Аліна запропонувала навчальну дисципліну «Екологічний туризм» додати до обов'язкових фахових освітніх компонентів (до цього вона була у вибіркових). Також надала ініціативу у модифікації та оновленню змістовного наповнення освітніх компонентів, таких як: «ГІС-технології в туризмі», «Сільській та зелений туризм», «Туристські ресурси та технології їх використання» згідно із вимогами сьогодення.

Горбань Станіслав підтримав складені проекти освітніх програм та навчальні плани, відзначивши їх збалансованість відповідно до вимог із підготовки фахівця туристичної сфери, водночас запропонував організувати туристичний гурток, на якому студенти могли б додатково отримувати цікаву інформацію щодо організації туристичної діяльності, обмінюватися думками і новинами.

Баштовий М. Г. відзначив, що представлені на засідання стейкхолдерів матеріали спираються на «Положення про організацію освітнього процесу в Сумському НАУ» відповідно до Концепції освітньої діяльності СНАУ, яка направлена на підготовку конкурентоспроможного фахівця туристичної галузі. Висловлена пропозиція до всіх присутніх стейкхолдерів надати пропозиції щодо удосконалення освітньо-професійної програми, які будуть враховані при розробці навчальних планів та силабусів. Запропоновано підсилити вивчення психології і ділового етикету в туризмі, що підсилить такі компетенції як здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, працювати в команді та автономно. Акцентовано, що на тепер актуальними питаннями щодо поліпшення якості підготовки здобувачів освіти зі спеціальності «Туризм» є збільшення можливостей із залучення до проведення занять фахівців туристичної галузі і розширення спеціалізованої аудиторної бази.

ВИРШИЛИ:

1. Врахувати пропозиції та побажання, висвітлені стейкхолдерами під час засідання робочої (проектної) групи в рамках «Проектування та оновлення освітніх програм» зі спеціальності 242 «Туризм».
2. Представникам стейкхолдерів надати свої пропозиції до робочих навчальних програм (силабусів) дисциплін навчального плану першого рівня підготовки здобувачів вищої освіти щодо необхідних знань та умінь майбутніх фахівців зі спеціальності 242 «Туризм».
3. Продовжити практику таких засідань у подальшому та вносити корективи до розробленої моделі фахівця та освітніх програм і навчальних планів зі спеціальності «Туризм» з урахуванням сучасних потреб стейкхолдерів.

**Кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри екології та ботаніки
(гарант програми)**

О. В. Коваленко

**Доктор біологічних наук,
професор, завідувач кафедри
екології та ботаніки**

В. Г. Скляр

**Доктор біологічних наук, професор,
декан факультету агротехнологій
та природокористування**

І. М. Коваленко

**Радник з туризму патронатної служби
голови Сумської ОДА**

Ю. М. Гладенко

Директор КЗ СОР «РЛП Сеймський»

М. М. Коняєва